

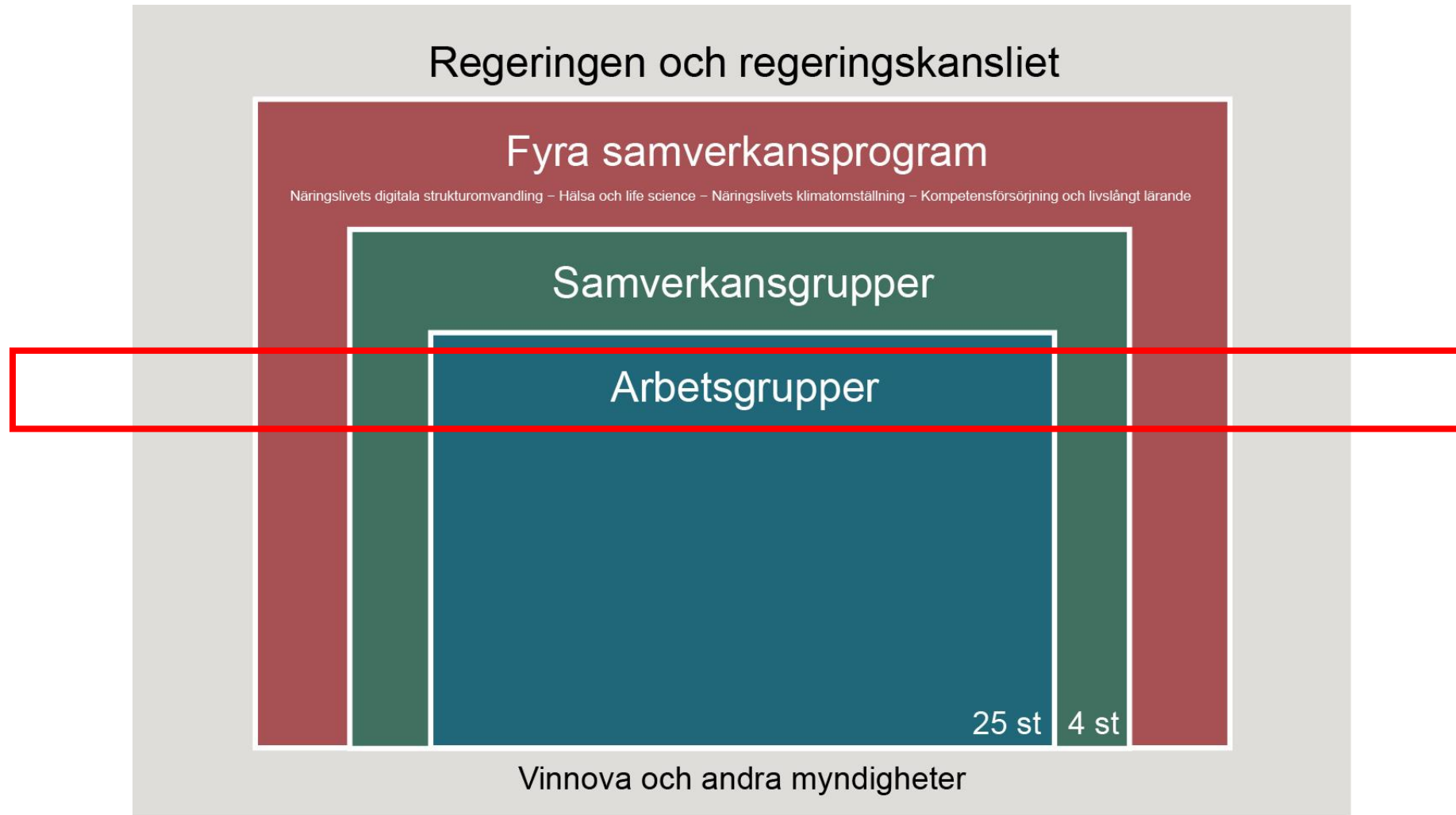
Översikt av samverkansprogrammets arbetsgrupper (AG)

- Kompetensförsörjning och livslångt lärande
- Näringslivets digitala strukturomvandling
- Hälsa och life science
- Näringslivets klimatomställning

November 2021

Översiktlig organisering av #samprog

Om arbetsgrupper inom #samprog

- Arbetsgrupper (AG) formas självständigt av ledamöterna i samverkansprogrammen utifrån de områden som respektive samverkansgrupp valt att prioritera
- Varje AG leds av en eller flera ledamöter
- I AG:erna ingår ett bredare deltagare från ledamöternas organisationer och från andra aktörer, liksom representanter från relevanta myndigheter
- AG föreslår självständigt vad man vill fokusera och inrikta sitt arbete på utifrån befintliga och gemensamma resurser, kompetens och beslutskraft
- AG:ernas arbete och framdrift förankras med övriga ledamöter vid de regelbundna samverkansgruppsmötena

Kompetensförsörjning och livslångt lärande

Projektledare Marie Wall

Regeringskansliet

Näringsdepartementet

AG1
Sammanhållen helhet för
infrastruktur och livslångt lärande

AG2
Digital infrastruktur för
livslångt lärande

AG3
Synliggörande av
kompetenser och behov

AG4
Utbildning för framtida
konkurrenskraft

AG5
Attityder och
miljöer för livslångt lärande

AG6
Omställningar, stora
etableringar och
lågkonjunkturer

AG7
Attrahera, integrera och
behålla kompetens

AG8
Kontinuerlig kompetens-
utveckling under yrkeslivet

AG9
Breddad
rekrytering – mångfald
och inkludering

AG10
Ekosystem
för beställarkompetens,
investering och samverkansytor

AG1 - Sammanhållen helhet för infrastruktur för livslångt lärande

[Talesperson: Carl Heath, RISE Professional Education och Christer Bergqvist, Myndigheten för yrkeshögskolan]

VARFÖR?

Det saknas idag en överblick över helheten och sammanhållen målbild som kan ge stöd för samverkan mellan olika aktörer i värdekedjan. Många ser utmaningen, men målbilden är delvis olika.

VAD?

Ta fram en beskrivning av de insatser som utgör ett ekosystem för livslångt lärande.

Ta fram en strategisk målbild och handlingsplan för näringslivets och utbildningssystemets åtagande, såväl som förslag till regeringen.

HUR?

Bred informationsinsamling från nationella såväl som regionala företrädare i samarbete med ordföranden i varje arbetsgrupp.

AG2 - Digital infrastruktur för livslångt lärande

[Talesperson: Gregory Golding, Arbetsförmedlingen]

VARFÖR?

Digitala tjänster utvecklas idag i silos inom ramen för enskilda myndigheter. För att digitaliseringens potential ska realiseras så behöver data kunna delas mellan myndigheter.

Utbildningskvalifikationer behöver kunna matchas mot näringslivets kompetens och det behöver bli enkelt att hitta de kurser som är relevanta.

VAD?

Arbetsgruppen kommer att ta fram en nulägesbeskrivning och kartlägga de problem som finns kopplat till informationsutbyte inom området kompetensförsörjning och livslångt lärande.

HUR?

Arbetsgruppen har med hjälp av över 30 representanter från myndigheter och näringsliv, samlat in över 130 problem med och behov av informationsutbyte i den digitala infrastrukturen för kompetensförsörjning och livslångt lärande.

Målet är att kartläggningen ska ligga till grund för att driva samverkan mellan myndigheter.

AG3 - Synliggörande av kompetenser och behov

[Talesperson: Linda Schön Doroci och Pär Skoglund (sammankallande), Arbetsförmedlingen]

VARFÖR?

Utmaningen består i att kunna kartlägga och verifiera kunskaper och kompetenser som individer och organisationer besitter men även behöver.

Utan denna kunskap kan man inte dimensionera utbud och inte heller ge god vägledning och matchning.

VAD?

Målet är att med digitalisering och stärkt samverkan förbättra

- Analys- och prognosarbete
- Kompetenskartläggning och validering
- Karriärvägledning och matchning.
- Gemensamt språk
- Hur man kan arbeta med microcredentials

HUR?

Arbetsgruppen kommer att i tre delgrupper fördjupa sig i enskilda frågeställningar, med målet att resultaten ska stärka den digitala infrastrukturen för kompetensförsörjning.

AG4 - Utbildning för framtida konkurrenskraft

[Talesperson: Anders Pettersson, Göteborgskompetensnav]

VARFÖR?

Idag är förutsättningarna för utbildningssystemet att tillhandahålla utbildning för livslångt lärande, tex i form av korta kurser som är flexibla i tid och rum, begränsade.

Utmaningen handlar om hur vi kan stärka förutsättningar för livslångt lärande genom det offentliga utbildningssystemet.

VAD?

En modell för samverkan mellan näringsliv och akademi som bidrar till ett utbildningsutbud som svarar mot den kunskap och kompetens som behövs nu och i framtiden för såväl individer som arbetsgivare och bidrar till ett flexibelt kursutbud när det gäller form och innehåll.

HUR?

Arbetsgruppen kommer att initiera pilotprojekt i syfte att testa nya arbetssätt, som kan ligga till grund för framtida policyutveckling.

AG5 – Attityder och miljöer för livslångt lärandet

[Talesperson: Pernilla Ramslöv och Helena Sjöström (sammankallande), NOX Consulting]

VARFÖR?

När individen förväntas ta en högre grad av eget ansvar för lärande, behövs motiverande krafter och goda förutsättningar förstärkas. Även när utbildning erbjuds så väljer många anställda bort denna möjlighet. Omtag krävs där en implementering av välbeprövade evidensbaserade fynd från forskning om uppmärksamhet, minnesförmåga och lärande skulle kunna öka lust och motivation till det egna lärandet.

VAD?

Arbetsgruppen vill genomföra ett pilotprojekt som avser att validera olika modeller för att öka lusten till lärande. Effekten av detta verktygs- och metodstöd, är att ge stärkta förutsättningar att möta samhällsutmaningarna, nyttiggöra forskningsresultat inom lärande och därigenom stärka Sverige som kunskapsnation.

HUR?

Målsättningen är att validera och testa olika strategier för att stärka motivation och effektivitet i lärandet i vardagen och sprida dessa strategier till näringslivet.

AG6 - Omställningar, stora etableringar och lågkonjunkturer

[Talesperson: Anders Carlberg, Västra Götalandsregionen]

VARFÖR?

Den digitala transformationen resulterar bl. a i stora omställningsutmaningar som kräver kompetensväxling av stora volymer anställda samtidigt. Pandemin påskyndar även pågående digitala struktur-omvandling, såväl som omställningen mot ett klimatneutralt samhälle. Dessa förändringar medför större krav på kompetensväxling och utveckling.

Dessa omställningar möjliggör även stora industriella etableringar som ställer krav på kompetens som kanske inte finns tillgänglig i Sverige idag.

VAD?

Målet för arbetsgruppen är att identifiera och tydliggöra de olika drivkrafterna och kartlägga på vilket sätt system och strukturer behöver utvecklas för att såväl ta till vara som utveckla kompetens i samband med omställningar som är föranledda av olika typer av förändringar.

Övergripande mål är att bistå i en effektivare nationell samordning som kan säkerställa att företag kan göra den omställning som krävs för att överleva och att Sverige attraherar entreprenörer och internationella företag att etablera nya företag som bygger på framtidens teknik.

HUR?

Arbetsgruppen fokuserar på själva händelsen – en stor nedläggning, omstrukturering eller etablering – och vad det kräver i form av strukturer för att kunna hantera händelsen på ett effektivt sätt.

Genom att parallellt titta på dessa processer och jämföra med tidigare erfarenheter kommer gruppen sannolikt att kunna lämna förslag om en förädlad (offentlig) struktur.

AG7 - Attrahera, integrera och behålla kompetens

[Talesperson: Maria Rosendahl, Teknikföretagen]

VARFÖR?

Företag och organisationer verkar i en allt högre utsträckning i ett internationellt sammanhang där arbetsmarknaden blir allt mer global. Detta kommer vara fallet även när coronakrisen klingar av.

Internationell kompetensförsörjning har fått allt större betydelse för alla länder och är av extra stor betydelse för Sverige som ett exportberoende land.

Samtidigt råder brist inom nischkompetenser såväl som breda områden som är väsentliga för Sveriges konkurrens- och innovationskraft.

VAD?

Arbetsgruppen avser stärka kunskapen kring utmaningen att attrahera, integrera och behålla internationell kompetens, samt identifiera konkreta förslag på insatser.

Behov som identifierats handlar inte så mycket om lagar och regler utan snarare om tydligare beslutsunderlag (statistik), samverkan och arbetssätt.

HUR?

Kartläggningar genomförs av pågående nationella och regionala initiativ från offentliga och privata aktörer, samt av de utmaningar som yrkesutbildade/högutbildade/forskare etc. som flyttar hit upplever.

Analyser kommer tas fram av hur boendesituationen och bristen på internationella skolor påverkar Sveriges attraktivitet, samt hur Sveriges arbete med varumärket Sverige används i syfte att attrahera kompetens.

AG avser ta fram förslag på olika insatser som skulle stärka Sveriges attraktivitet för internationell kompetens.

AG8 - Kontinuerlig kompetensutveckling under yrkeslivet

[Talesperson: Daniel Söderberg Talebi (sammankallande), Handelsanställdas förbund och Josefine Larsson, IF Metall]

VARFÖR?

Det "informella" och "icke formella" arbetsplatslärandet är helt centralt för näringslivets kompetensförsörjning och den kontinuerliga kompetensutvecklingen i yrkeslivet. Här behoven väldigt stora och utmaningarna likaså. Synen på utbildning och lärande behöver breddas från dagens vedertagna linjära med först utbildning och därefter arbetsliv.. Hänsyn behöver ta hänsyn till att kompetensutveckling i arbetslivet är inte jämnt fördelat och att det behövs en ökad tillgång i stort.

VAD?

AG8 kommer utbyta och sammanställa "best practice". På så vis kan bra arbetssätt spridas. Utifrån det finns sedan möjligheten att utveckla och expandera befintliga och beprövade initiativ. Vid behov kan också nya insatser initieras, inte minst kopplat till branschernas snabba utveckling. Det finns många olika viktiga erfarenheter kring att jobba med kompetensförsörjning och kompetensutveckling genom arbetsplatsnära lärande. Samtidigt hör det inte till vanligheten med partsgemensam samverkan över olika branscher och dessutom tillsammans med andra relevanta aktörer.

HUR?

Genom en workshopserie där olika branschorganisationer presenterar, reflekterar och diskuterar över det arbetsplatsnära lärande är målet att ett best practice material tas fram för att underlätta, skapa bättre förutsättningar och tillgång till kontinuerlig och strukturerad kompetensutveckling för breda grupper i arbetslivet.

Samt att underlätta och motivera till satsningar på ett systematiskt kompetensförsörjningsarbete. Fokus ligger på arbetsplatsnära lärande för redan yrkesverksamma. Alltså på lärandet i arbetslivet som sker kopplat till en anställning eller en yrkesroll.

AG9 - Breddad rekrytering - mångfald och inkludering

[Talesperson: Cecilia Christersson, Malmö universitet, Moa Sahlin, Handelsanställdas förbund]

VARFÖR?

Individerna är förutsättningen för hur innovation och förbättring sker i ett lärande samhälle som kan möta förändring och stödja hållbar utveckling. I ett framväxande AI-samhälle finns många möjligheter att kunna ge stöd för individanpassad kompetensutveckling och träffsäker matchning med identifierade behov i arbetslivet.

VAD?

Det är avgörande att Sverige har ett system för snabb etablering på arbetsmarknaden till ett relevant kvalificerat yrke motsvarande kompetens (reell /formell) och utbildningsbakgrund. Det är än idag svårt för personer som inte har kännedom om den svenska arbetsmarknaden och utbildningssystemet, att navigera och hitta rätt. Arbetsgruppen menar att en viktig del i uppdraget är att hitta de hinder som finns för individer att nå ökad och relevant anställningsbarhet genom tex utbildning, kompetensutveckling, praktik etc.

HUR?

- Ta fram en kartläggning av samverkansmodeller som framgångsrikt ser till både individers och samhällsaktörers behov och möjligheter.
- Genomföra regionala pilottester för samverkan mellan samhällssektorer med följeforskning.
- Identifiera hinder på individ- och systemnivåer

AG10 - Ekosystem för beställarkompetens, investering och samverkansytor

[Talesperson: Jannie Jeppesen, Swedish EdTech Industry]

VARFÖR?

Coronapandemin har helt vänt upp och ned på det vi tidigare tagit för givet och satt utbildningens former i en stark transformation där de nya behoven skapar ett förändringstryck på både digitala verktyg och plattformar, liksom på pedagogiska modeller och metoder. Om behovsnära utveckling av tjänster kan implementeras i större utsträckning, ökar nyttiggörandet av innovationen som pågår inom utbildningsteknologi. Med ett ökat nyttiggörande kan vi tillgodose samhället ett stort behov av flexibelt lärande och lärande i digitala miljöer för att vi skall lyckas med kompetensförsörjning och livslångt lärande i stor skala

VAD?

Arbetsgruppen tar fram en kartläggning av läget och behoven i innovationssystemet för utbildningsteknologi. Kartläggningen skall utmynna i en färdplan för insatser olika aktörer kan göra för att stärka arbetet.

HUR?

Arbetsgruppen ska kartlägga innovationsekosystemet för utbildningsteknologi och lärande. Slutleveransen är en färdplan för att stärka och komplettera innovationsekosystemets olika delar i syfte öka skalbarheten och därmed nyttiggörandet av utbildningsteknologi för flexibelt lärande.

 [Arbetsgrupper föreslår självständigt inriktning och genomförande av sitt arbete] Rev. 2021-11-10

Näringslivets digitala strukturuomvandling

Projektledare Magnus Rentzhog och Jens von Axelson

Regeringskansliet

Näringsdepartementet

Arbetsgrupper (AG) inom Näringslivets digitala strukturomvandling

Data som drivmedel för innovation

Digital kompetensförsörjning

Ekosystem, SMF och relaterade policyfrågor

Avancerad digitalisering – forskning, kunskap och tillämpning

Digitalisering och klimat

Regeringskansliet

AG - Data som drivmedel för innovation

[Talesperson: Anne-Marie Eklund Löwinder]

VARFÖR?

Ofta otydligt vilka data som är värdefulla, vem som äger, hur de ska prissättas. Saknas incitament för och krav på offentliga aktörer att publicera datamängder.

För många företag är behovet av datadelning i värdekedjor centralt för internationell konkurrenskraft, samtidigt som svårt och kostsamt att hämta och dela data. Stor skillnad i mognadsgrad.

Tydligt behov finns för nationella strukturer, specifikationer, vägledningar och verktyg för datadelning för såväl offentliga som privata aktörer. Mjuk infrastruktur är nödvändig för smart välfärd, tar tid att bygga.

VAD?

Öka publiceringen, nyttjandet och spridningen av öppna och delade data för att skapa och frigöra stora värden för Sverige.

HUR?

Arbetsgruppen har inventerat nuläget, utvärderat och prioriterat och växlat upp insatser som redan finns samt pekat på nya aktiviteter i samverkan som behövs.

Områden hanteras är gränssnitt, standarder, ägarskap, policy, tillgänglighet, etik, säkerhet och att snabba på utvecklingen både i näringsliv och offentlig sektor.

Gruppen har tagit fram förslag till struktur för datadelning och arbetar med olika intressenter för att realisera förslaget.

 [Arbetsgrupper föreslår självständigt inriktning och genomförande av sitt arbete] Rev. 2021-11-10

AG - Digital kompetensförsörjning

[Talespersoner: Amy Loutfi, Örebro universitet, och Åsa Zetterberg, TechSverige]

VARFÖR?

Det råder en generell brist på digital kompetens i Sverige.

Yrkesverksamma behöver ny kompetens och livslångt lärande i digitaliseringens nyckelområden. Samtidigt har offentliga utbildningsanordnare varierande och begränsad kapacitet.

Det är svårt för företag, organisationer och individer att veta vilken kompetens de behöver, vilket utbud som finns, vilka insatser som är bra och hur nya kunskaper ska dokumenteras.

Det saknas strukturer som underlättar för och motiverar företag och individer att satsa på och ta del av kompetensutveckling.

VAD?

Arbetsgruppen fokuserar på fyra områden av stor betydelse för näringslivets digitala strukturomvandling:

- Hur bygga kapacitet för fort- och vidareutbildning
- Hur öka tillgängligheten för utbildningar inom digitalisering
- Stärka incitament och motivation för livslångt lärande
- Möjliggöra matchning mellan behov-utbud.

HUR?

Arbetsgruppen utvecklar "hur-agendor" med åtgärdsförslag för de fyra områdena där man beskriver:

- Vad behöver göras?
- Av vem?
- Vad krävs?
- Vilka förutsättningar?

Arbetsgruppen för dialog kring agendorna med berörda aktörer och hur de påverkar deras strategier och roadmaps.

 [Arbetsgrupper föreslår självständigt inriktning och genomförande av sitt arbete] Rev. 2021-11-10

AG - Ekosystem, SMF och relaterade policyfrågor

[Talespersoner: Magnus Rudehäll,, Region Västerbotten och Stina Lantz, Ignite Sweden]

VARFÖR?

Många SMF saknar kunskap, kapacitet och incitament att på egen hand driva sin digitala transformation. Det saknas även kunskap om vilka ekosystem som är viktigast för transformation.

Det svenska innovations-ekosystemet kan förkorta avstånden mellan aktörer nationellt, regionalt och lokalt om roller och synkronisering blir tydligare. Det finns ofta bristande långsiktighet i projekt och insatser riktade till SMF. De mellanstora företagen glöms ofta bort.

Att verka i ett ekosystem av företag i alla storlekar ökar innovationstakt, skapar tillit och utrymme för experiment i samverkan.

[Arbetsgrupper föreslår självständigt inriktning och genomförande av sitt arbete] Rev. 2021-11-10

VAD?

Arbetsgruppen vill facilitera små och medelstora företags digitala transformation genom att

- Kartlägga och öka tillgängligheten till relevanta ekosystem
- Se över finansieringsmöjligheter
- Driva policyförändringar.

Arbetet ska ske ur såväl ett bredd- som spetsperspektiv där nyttan och värdet är i fokus.

Arbetsgruppen ser behov av att prioritera affärsnytta och företagens behov, med mindre fokus på teknik.

HUR?

Arbetsgruppen arbetar med fyra fokusområden:

- Kartläggning av ekosystemet för små och medelstora företag vad gäller digitalisering/innovation
- Storytelling – hur tillgängliggöra goda exempel mer systematiskt
- Digitalisering av SMF genom samarbete med innovativa start-ups
- Policy och finansieringsbehov.

AG - Avancerad digitalisering – forskning, kunskap och tillämpning

[Talesperson: Klas Wåhlberg, Teknikföretagen]

VARFÖR?

Det pågår många insatser inom forskning och innovation för att främja digitalisering både i Sverige och EU. De har initierats vid olika tidpunkter och tillkommit på goda grunder, men sammantaget saknas kartbilden över vem som gör vad eller hur initiativ skapar mervärde.

Det finns en brist på initiativ som är industrileda och fokuserade på tillämpad forskning och innovation som kan bidra till att förstärka Sveriges långsiktiga konkurrenskraft.

Samverkan behövs såväl nationellt som på europeisk basis och med specifika länder globalt.

VAD?

Arbetsgruppen ska identifiera, konkretisera och synliggöra nationella och europeiska insatser för att främja digitalisering inom industrin.

HUR?

Arbetsgruppen arbetar med tre områden:

- Digitaliseringsprogram: Konkretisera och utveckla hur en gemensam kompletterande offentlig-privat satsning skulle kunna utformas.
- Nyckelaktiviteter: Inventera ett urval av de insatser inom digitalisering som planeras nationellt och inom EU.
- Strategi: Sammanställa en gemensam svensk digitaliseringsstrategi för industrin som, om möjligt, inkluderar en karta med relevanta pågående insatser och en beskrivning över vem som gör vad.

AG - Klimat och digitalisering (gemensam med samprog NKO)

[Talespersoner: Per Strömbäck, Dataspelsbranschen och Torgny Persson, Skogsindustrierna]

VARFÖR?

Digitala tekniker har en enorm potential att bidra med lösningar för de stora samhällsutmaningarna samtidigt som digitalisering i sig är en av de starkaste drivkrafter för transformativ förändring i samhället.

Klimatanpassningsarbetet och klimatomställning samt förutsättningarna för klimatpolitiken kommer att påverkas starkt av digitaliseringen och den digitala ekonomins snabba utveckling.

VAD?

Arbetsgruppen arbetar med två spår:

- Överföra den typ av visualiseringsteknik som finns inom dataspelssektorn, för användning i en mängd andra sektorer
- Byggande i trä för att minska klimatbelastningen.

HUR?

Utveckla och testa konkreta tillämpningar av visual computing i tre specifika case:

- Skogsindustri (förrastöd i semiautonoma skogsmaskiner),
- Gruvnäring (säkerhet) och grön
- Görn energi (visualisering av processer).

Insats byggande i trä under utveckling.

AG - Klimat och digitalisering (gemensam med samprog NKO)

[Talespersoner: Per Strömbäck, Dataspelsbranschen och Torgny Persson, Skogsindustrierna]

VARFÖR?

Digitala tekniker har en enorm potential att bidra med lösningar för de stora samhällsutmaningarna samtidigt som digitalisering i sig är en av de starkaste drivkrafter för transformativ förändring i samhället.

Klimatanpassningsarbetet och klimatomställning samt förutsättningarna för klimatpolitiken kommer att påverkas starkt av digitaliseringen och den digitala ekonomins snabba utveckling.

VAD?

Prioriteringar av förslag inom gruppen utifrån:

1. Klimatpåverkan
2. Storskalighet
3. Potential för digitalisering
4. Potential för kommersialisering
5. Potential för internationalisering

HUR?

Gruppen har genomfört tre workshops med 15-30 deltagare från näringsliv, organisationer, offentlig sektor och akademi, samt inbjudna inspirationstalare.

Arbetet har resulterat i 26 förslag på hur digitalisering kan ge klimatnytta.

Utöver listan på förslag har ett projektförslag kallat Cleia-utarbetats, det syftar till att för över visualiseringsteknik från dataspelsföretag till industrin för klimatnytta. Ett exempel på detta: Boliden har visualiserat ett krossverk med hjälp av spelgrafikmjukvaran Unreal Engine.

Samverkansprogrammet Hälsa och life science

Projektledare Jenni Nordborg

Regeringskansliet

Life science-kontoret

Arbetsgrupper (AG) inom Hälsa och life science

Precisionsmedicin och avancerade terapier

Genom en casebaserad modell bidra till att life science-strategins målsättningar inom precisionsmedicin och ATMP realiserar

Hälsodata

Fokus för arbetsgruppen är målsättning 2.2 i life science-strategin: Ökat nyttjande av hälsodata för forskning och innovation

Krisberedskap och resiliens

Gruppen fokuserar på hur de lärdomar som kan göras av Covid-19 ur ett näringslivs-, patient och forskningsperspektiv kopplar till LS-strategin och vilka prioriteringar behöver göras

Kompetensförsörjning

Implementera LS-strategins målsättningar inom kompetensförsörjning, genom samverkan med Vårdkompetensrådet mfl – vill undvika parallella processer och finna kraft i att vi arbetar med samma frågor mot samma mål

AG - Precision medicine and advanced therapies

[Talespersoner: Anders Blanck, LIF och Ole Petter Ottersen, Karolinska Institutet.]

VARFÖR?

Bidra till Life Science-strategins mål inom området precision medicine (PM) och avancerade terapier (ATMP) utifrån fem utmaningsområden

- Implementering av PM och ATMP i hälso- och sjukvården
- Finansieringsmodeller
- Prevention
- Kliniska studier/prövningar
- Forskningsinfrastruktur och kapacitet för produktion och logistik.

VAD?

Utmaningsområden adresseras genom specifika case, vilket resulterat i en översikt om PM/ATMP i Sverige

Vidare arbete pågår kring en färdplan för precision medicine och produktionskapacitet för ATMP

HUR?

Genom att "lösa" konkreta case kontinuerligt bidra till att förflytta Sveriges position inom PM/ATMP.

En delrapport med översikt finns publicerad på Vinnovas websida

AG - Hälsodata

[Talespersoner: Elisabet Björk, Astra Zeneca, Sara Riggare, Uppsala Universitet och Mats Ulfendahl, Region Östergötland]

VARFÖR?

Arbetsgruppen fokuserar på life science-strategins identifierade utmaningar inom målsättning 2.2: Ökat nyttjande av hälsodata för forskning och innovation.

Åtgärdsområden som belyses:

- Samordning och uppföljning
- Ambition
- Policyutveckling
- Rådgivning och kvalitet
- Datahantering

VAD?

Arbetsgruppen identifierar hinder och driver på förändringar som flyttar fram positionerna för tillgängliggörande och användning av hälsodata till nytta för individen, forskning, innovation och vård/omsorg.

Arbetsgruppens intention är att föreslå konkreta åtgärder som bidrar till att flytta fram positionerna för Sveriges nyttiggörande av hälsodata.

HUR?

Arbetet pågår kontinuerligt och delrapporter förankras med samverkansgruppen som helhet

En delrapport med åtgärdsförslag finns publicerad på Vinnovas websida

AG - Krisberedskap och resiliens

[Talespersoner: Anna Lefevre Skjöldebrand, Swedish Medtech, Lotta Ljungqvist, Cytiva, Peter Carstedt, Mer Organdonation och Anna Nilsson Vindefjärd, Forska!Sverige]

VARFÖR?

Patienterna finns inte med i krisarbetet och informationen når inte till större patientgrupper.

Systemet för materialförsörjning är skört vid påfrestning då marginaler saknas.

Krisberedskapen inom hälso- och sjukvården behöver stärkas.

Akut behov av nya långsiktiga forsknings- och innovationsprogram.

VAD?

Ta fram information och förslag om vad som krävs och vilka utmaningar som finns inom ett antal nyckelområden:

- Vaccin (innovations- och produktionsplattform)
- Materialförsörjning
- Patientperspektiv
- Forskningsperspektiv.

Identifiera frågor som är viktiga att hantera men som inte kan hanteras av gruppen utan bör adresseras av andra.

HUR?

Skapa och genomföra workshops för att samla med relevanta målgrupper samla in information.

I dialog med intressenterna hitta en gemensam bild av nuläget och hur vi kan ta oss till önskat läge.

Vaccinarbetet har lagt grund för uppdrag till Vinnova om kartläggning och analys, och med detta som underlag uppdrag att etablera en innovationshubb

För patientperspektivet har två rapporter tagits fram: Patientens röst i pandemin och Patientens röst om patientråd, finns på Vinnovas websida

AG - Kompetensförsörjning

[Talespersoner: Eva Tiensuu Jansson, Uppsala Universitet och Britt Östlund, KTH]

VARFÖR?

Hälso-och sjukvården och äldreomsorgen genomgår ett paradigmskifte där ökad digitalisering, införande av precisionsmedicin och fokus på nära vård ställer stora krav på nya och utvecklade kompetenser.

Life Science industrin behöver kompetensutveckling och i detta behöver det tydliggöras hur Universitet och högskolor kan och skulle kunna bidra, samt vad industrin önskar.

VAD?

Identifiera inom vilka områden som det råder kompetensbrist eller helt avsaknad av kompetenser.

Identifiera vad som behöver göras och vem som bör vara ansvarig.

Verka för att resurser görs tillgängliga i det fall det behövs.

HUR?

Workshops har genomförts för att sätta fokus på kompetensförsörjning.

Kompetensförstärkningsmöjligheter inom exempelvis medicinskt ledarskap och välfärdsteknik har lyfts

Näringslivets klimatomställning

Projektledare Viveca Bergstrand

Regeringskansliet

Näringsdepartementet

Arbetsgrupper (AG) inom Näringslivets klimatomställning

- ← Upphandling
- ← Definitioner och mätbarhet
- ← Design för cirkularitet
- ← Fossilfria transporter
- ← Klimat och digitalisering
- ← Tillståndsprocesser
- ← Kunskap och kompetens
- ← Materialflöden
- ← Finansiering

AG - Upphandling

[Talespersoner: Karin Comstedt Webb, Cementa och Markus Norström (sammankallande), RISE]

VARFÖR?

Omställningen till en cirkulär och hållbar ekonomi går fortfarande alldeles för långsamt för att vi ska nå klimatmålen.

VAD?

För att stimulera företag att lönsamt övergå till cirkulära och hållbara erbjudanden **krävs en marknad och efterfrågan.**

Offentlig sektor har potential att vara ett effektivt verktyg i att skapa denna initiala efterfrågan, men tiden är kritisk.

HUR?

- **En kompletterande funktion i regi av Upphandlingsmyndigheten** för att kunna ge stöd i enskilda upphandlingar och stöd till strategiska beslut för klimatsmart och cirkulär upphandling
- Regeringen föreslår i BP22 en satsning på cirkulär och fossilfri offentlig upphandling bl.a. mot bakgrund av förslag från arbetsgruppen
- Komplement till nuvarande verktyg/plattformar hos Upphandlingsmyndigheten
- Kopplar till Fossilfritt Sveriges arbete med Klimatledarkommuner på upphandlingsområdet

AG - Definitioner och mätbarhet

[Talesperson: Åsa Stenmarck, Naturvårdverket]

VARFÖR?

Den breda floran av definitioner, olika sätt att mäta samt bristen på enhetlighet försvårar accelerationen mot fossilfrihet.

VAD?

Kartlägga vad som önskas och behövs från forskning och marknad för att underlätta klimatomställningen.

Djupdyka i ett antal specifika definitioner som bedöms göra stor klimatnytta.

HUR?

Bred kartläggning av vad som behöver mätas – matchning mot befintligt standardarbete hos SIS.

Regeringen har gett Kommerskollegium i uppdrag att inrätta ett rådgivande organ för att främja innovativ och klimatfokuserad standardisering med utgångspunkt bla i arbetsgruppens arbete

Utveckling av definitionen *Climate positive* till disruptiva, snabbväxande företag.

Utveckla förslag definition på hållbar bioråvara (som krävs för långväga transporter).

Utveckla förslag på standard för konsumtionsbaserade utsläpp.

AG - Design för cirkularitet

[Talesperson: Cecilia Tall, Sveriges Textil-och Modedeföretag (TEKO)]

VARFÖR?

Designprinciper vid framtagande, användande och avfall av produkter och tjänster behöver genomsyras av cirkularitet utifrån tidshorisont och spårbarhet vilket idag inte är fallet.

VAD?

Arbetet fokuserar på insatser som redan görs men som i samverkan kan växlas upp och få större genomslag. Arbetet sker utifrån ett antal övergripande principer:

Eventuella krav och principer ska vara framtidsadaptiva.

Målet är att behålla produkter och material i bruk så länge som möjligt.

Verka för att minimera eller helt ta bort avfall, svinn och föroreningar.

Styrning mot förlängt produktliv och/eller förlängt materialiv.

Affärsmodeller som stödjer cirkularitet med fler deltagande aktörer även designskedet.

• Naturliga system bör premieras med hållbara och/eller förnybara material.

HUR?

Vidarearbetning av modell framtagen av Delegationen för cirkulär ekonomi – testas på skarpa case inom övergripande grupper:

- Produkter producerade för företagsmarknaden
- Produkter producerade för konsumentmarknaden
- Offentlig upphandling

Modellen omfattar sex steg med en introducerande checklista om grundläggande designstrategier.

AG - Fossilfria transporter

[Talesperson: Åsa Pettersson, Scania]

VARFÖR?

Elektrifiering av transportsektorn och hållbar produktion av biodrivmedel är avgörande frågor för Sveriges möjlighet att ställa om och nå målet nå klimatmålet att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären.

VAD?

Behov av effektivisering genom delad data kopplad till elektrifiering och utbyggnad av laddinfrastruktur.

Fokus bland på hur skala upp produktion av biodrivmedel på ett hållbart sätt i Sverige.

Idag är Sverige till 70% beroende av importerat biodrivmedel till våra inrikes transporter men vi skulle kunna vara självförsörjande och även exportera biodrivmedel.

HUR?

1. **Framtagande av plattform för att dela data** för elektrifiering av transportsektorn för att underlätta investeringar på rätt ställen men också för bättre utvärdering.

- För att ytterligare påskynda elektrifieringen av transportsektorn ger regeringen Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) i uppdrag att bidra till kunskapsuppbyggnaden på området. I uppdraget ingår även att genomföra pilotprojekt och ta fram modeller för hur elektrifieringen av transportsektorn kan utvecklas. Utgångspunkt del av det som arbetats med i arbetsgruppen.

2. Identifiera faktorer som leder till investeringar och mer produktion av hållbara, flytande biodrivmedel i Sverige 2030.

AG - Klimat och digitalisering (gemensam med samprog NDS)

[Talespersoner: Per Strömbäck, Dataspelsbranschen och Torgny Persson, Skogsindustrierna]

VARFÖR?

Digitala tekniker har en enorm potential att bidra med lösningar för de stora samhällsutmaningarna samtidigt som digitalisering i sig är en av de starkaste drivkrafter för transformativ förändring i samhället.

Klimatanpassningsarbetet och klimatomställning samt förutsättningarna för klimatpolitiken kommer att påverkas starkt av digitaliseringen och den digitala ekonomins snabba utveckling.

VAD?

Prioriteringar av förslag inom gruppen utifrån:

1. Klimatpåverkan
2. Storskalighet
3. Potential för digitalisering
4. Potential för kommersialisering
5. Potential för internationalisering

HUR?

Gruppen har genomfört tre workshops med 15-30 deltagare från näringsliv, organisationer, offentlig sektor och akademi, samt inbjudna inspirationstalare.

Arbetet har resulterat i 26 förslag på hur digitalisering kan ge klimatnytta.

Utöver listan på förslag har ett projektförslag kallat Cleia-utarbetats, det syftar till att för över visualiseringsteknik från dataspelsföretag till industrin för klimatnytta. Ett exempel på detta: Boliden har visualiserat ett krossverk med hjälp av spelgrafikmjukvaran Unreal Engine.

AG - Tillståndprocesser

[Talespersoner: Martin Pei, SSAB och Mikael Nordlander, Vattenfall]

VARFÖR?

Effektiva och rättssäkra tillståndprocesser så att nya och nödvändiga, klimateffektiva, investeringar möjliggörs i den takt som näringslivet behöver för att nå klimatneutralitet 2045.

VAD?

Arbetsgruppen arbetar med flera spår:

- Miljötillstånd för demoanläggning i HYBRIT och elanslutning för HYBRIT
- Förslag om Råd för effektiv och klimatfokuserad tillståndsprövning
- Miljötillstånd för nyetablering SME, undersöker möjlighet att ge stöd till SME

Arbetsgruppen arbetar vidare med möjlighet för SME att få rådgivning och stöd av tillståndcoach.

HUR?

Arbetsgruppen har i augusti skickat in ett förslag om att inrätta ett *Råd för effektiv och klimatfokuserad tillståndsprövning*.

Diskussion pågår om att utveckla fler förslag till lösningar för lyckad tillståndsprövning idag och i framtiden.

Fyra inspel till Kometutredningen har gjorts varav tre har tagits vidare av kommittén, bland annat har uppdrag getts till Energimarknadsinspektionen i uppdrag att tillsammans med Lantmäteriet och länsstyrelserna utveckla och testa nya arbetsätt för hantering av de tillstånd och rättigheter som krävs för att bygga ut eller förstärka det svenska elnätet.

Regeringen har även utifrån arbetsgruppen slutsatser gett ett antal länsstyrelser i uppdrag att utveckla metoder och samverkansformer för att främja en effektiv samrådsprocess och därigenom påskynda näringslivets klimatomställning.

AG - Kunskap/kompetens

[Talesperson: Johanna Sandahl och Caroline Westblom (sammankallande), Naturskyddsföreningen]

VARFÖR?

För att kunna förverkliga klimatomställningen behöver vi säkerställa att rätt kompetens finns och att omställningen sker på ett socialt hållbart sätt.

Hur förverkligas detta på bästa sätt, sett till både arbetstagarperspektiv, konkurrenskraft och klimatomställning?

VAD?

Vissa branscher behöver tydligt ställa om (t ex fordonsindustri), vissa möter vikande efterfrågan (r ex flyget), andra ökar (ex förnybar energi).

Hur kan yrkesväxling medverka till att matcha behov inom och mellan branscher där det finns växande behov av arbetskraft? Kopplar till den sociala hållbarheten, rättvis omställning och att jobb ska finnas i hela landet.

HUR?

Genomförande av ett **Omställningslyft** utifrån erfarenheterna och metodutvecklingen från satsningen Digitaliseringslyftet och bygga vidare på det som fungerat väl.

Insatsen avser att arbeta för bred implementering bland små och stora svenska företag för ökad hastighet i omställningen.

Förstudie pågår genom finansiering av Vinnova.

I BP22 föreslår regeringen att Tillväxtverket tillförs ytterligare 92 miljoner kronor 2022 och motsvarande för 2023 och 2024 för att driva arbetet med ett grönt och digitalt omställningslyft.

AG - Materialflöden

[Talesperson: Pär Larshans, Rang-Sells]

VARFÖR?

Ett antal långa värdekedjor innebär stora växthusgasutsläpp från råvara till konsument kopplade till materialflödena.

Arbetsgruppen behöver punktmarkera ett antal värdekedjor med särskilt stora utsläpp.

VAD?

Genomföra ett antal gemensamma nyckelinsatser kopplat till värdekedjorna

- Livsmedel
- Betong
- Stål
- Metall
- Trä

som samtliga påverkar utsläppen av växthusgaser.

HUR?

Under utarbetning; insatser fokuseras initialt på:

- Betong - produktionen av byggmaterial – samverkade reformförslag inskickade
- Livsmedel - uppskalning av olika initiativ inom svinn, fosfor/kväve, lustgasutsläpp.

Samverkad 16 punktslista ” Förslag på nyckelinitiativ för att främja en hållbar livsmedelskedja” med följande fem prioriterade områden

- Tillgång till data
- Infrastruktur (insatsvaror inhemsk produktion, resursverk)
- Hållbar livsmedelskonsumtion
- Innovation
- Sjö-mat

Dessa prioriterade förslag skall kompletteras med konkreta reformförslag.

Ett 3:e samverkat initiativ som skickats över till näringsdepartementet är vikten av en satsning på ett 10-årigt strategiskt innovationsprogram för livsmedelssektorn, detta har fått en bred förankring i gruppen.

AG - Finansiering

[Talesperson: Pia Sandvik och Ann-Charlotte Mellquist (sammankallande), RISE]

VARFÖR?

Finansieringsfrågan är central för möjligheten att ställa om industri och näringsliv samt avseende den gröna återhämtningen av ekonomin i ljuset av corona.

VAD?

Gruppen fokuserar på de delar som berör finansiering som inte tas upp i andra arbetsgrupper kopplade till programmet samt som kompletterar det som genomförs i andra fora.

Insatser och policyförslag har tagits fram inom

- Omställningsinvesteringar, garantier etc. (stora omställningar)
- Fonder /riskkapitalinvesteringar (SMF med höga risker)
- Grundläggande spelregler/prissättning av externaliteter
- Kunskap om området inom och utom branschen.

HUR?

En rapport har tagits fram. Ytterligare en är under utarbetande med inriktning:

1. "Effektivisering av tilldelning av EU-medel" för att tillse att Sverige koordinerar sig bättre avseende att ansöka och få finansieringsstöd från EU. Utskottet leds av RISE och en inventering av nuvarande status har inletts tillsammans med bl a IMCG och RISE Green Deal for Sweden. Under hösten kommer utskottet att hålla digitala möten varannan vecka och alla i arbetsgruppen är inbjudna att delta.

2. I det andra spåret kartläggs och föreslås åtgärder för de två större frågorna:

a. Hur kan vi tillse att svenskt (och ev utländskt) riskkapital i tillräckligt hög grad kanaliseras till projekt inom "Deep green"?

b. Hur ser förutsättningarna ut för privat kapital i svensk infrastruktur som är avgörande för omställningen?

Samverkan med Fossilfritt Sverige kring deras kommande strategi om finansiering.

#samprog

www.regeringen.se/regeringens-politik/regeringens-strategiska-samverkansprogram/

